

MURASZOMBAT ÉS VIDEKE

társadalmi és gazdasági hetilap.

A „Muraszombat-járási Magyarosító- és Közművelődési Szakosztály“ hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 3 frt, félelve 1 frt 50 kr., egyes szám 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámciók a muraszombati gazd. főkegyelet irodájába küldendők.

Felölős szerkesztő: **WILFINGER KÁROLY.**
Laptulajdonos és kiadó:
A muraszombati gazdasági főkegyelet.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a lap szerkesztőségébe küldendők.

Hirdetési díj: a hasabos petitors egyszeri hirdetésnél 10 kr., többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyiltér petitorsa 25 kr.

Őszi vetéseink.

Azt mondta egy izben egy kereskedő, hogy a gazdának van a legjobb élete a világon: minden évben 11 hónapon át a legszebb reményekkel táplálkozik s csak egyetlen egy hónapban csalódik.

Az idei esztendő még ezt a keserű gnyut is tullicizálja. Az évnek az az egy hónapja, melyen a gazda csalódnai szokott, t. i. az aratás hónapja elmult s ugyancsak keserves lett a családás. Alig termett fél-annyi, mint normális esztendőben szokott. E családás annál keserveseseb volt, miután még egy hónapnál előbb igen kesélőtelleg állottak a búzácsok.

Azonban nemcsak a jócsin hónap ott volt az ily bajná. Termésünkn nemcsak mennyiségileg maradt el, hanem minősége is olyan, hogy ezt külön csapátszámban kell venniünk. Volt alkalomunk Alföldünk legjobb buzatermő talajának terményét láthatni, s ott hol az elmult években 82—84 kilós buzák termettek, ma a buza hektoliterje nem nyom többet 70—72 kilónál. Apró, fakószínű, töpörödött szemek, melyet az elmult években ocsumak neveztünk. Olyan silány minőség, hogy az eddigi rosta beállításokkal ki sem lehet tisztítani, mert hisz minden szemre a szemébe hull.

S mégis azt tartjuk, soha sem volt búzáunk oly becses mint most. Ára nagy,

eladható készletünk csekély, s vetőmag-szükségletünk az elmult évekhez képest nem apadt. Ez utóbbi körülmény adja most a legtöbb gazdaságban a főgondot. Egyik helyen annyi wagon terményt adtak már el előre, hogy most már vetőmagnak való is alig maradt. A másik helyen meg a vetőmagnak való nem merik meg sem rostálni, nehogy mindent kivegye a rosta.

Pedig épen most kell a jó vetőmagnra s a helyes vetésre kiváló súlyt fektetni. A gyenge világtermés következtében igen valószínű, hogy jövőre sem lesz igazán bőséges a buza s így természetesen meggondolható a természetünk, hogy jövőre kiváló termés álljon-e.

Ismertve az adott száraz viszonyokat, nem is tartjuk szabványos magvetési utasításunk azt a legjobb tanácsot, hogy oszlos elsőrendű minőségű vetőmagot vessünk el, ilyen na nincs. De természetünk helyett más, olyat, mi az adott viszonyok között mégis a legjobban biztosítja jövő évi termésünket.

Ezen eszközök egyike a vetőmag kellő megtisztítása. Azt tartom, hogy az idén 3—4 rostálást is kell a vetőmagnak adni. Sűrűbb szövésű rostát kell használnunk, mert a mag általában kisebb s kisebb széllel kell rostálnunk, mert a mag könnyebb. Nem annyira arra kell törekednünk, hogy minél egyenletesebb nagyszemű vetőmagot kapjunk,

hanem, hogy a vetőmagot szánt buzából kirostáljunk mindazt, ami nem buza, s ami oly töpörödött szem, hogy ugy sem tudna kicsirázni. Valóságos rafineriával kell e kiválasztást csinálnunk és jó eredményt csakis úgy érhetünk el, ha többször is megismételjük a rostálást.

Az így előállított vetőmagról azután ne feledjük, hogy noha aprószemű, de azért csiraképes magvakból áll, tehát hogy hektoliterjében sokkal több szem van, mint a nagy szemű buzából s így épen nincs rá szükség, hogy több hektoliter vetőmagot használjunk fel mint más években.

Őszi vetéseink biztosításának másik eszköze a talaj helyes előkészítése. S e tekintetben is meg van neheztve a folyó esztendő. A nyári eszőségeket szürzség váltotta fel, így, hogy hazánk elsőrendű buzatermő talajain alig lehet jó földmunkát végezni. Pedig erre az idén feltétlen szükség van. Olyan földbe kell kerülni az idei esztendőben a buzavetésnek, mely vetekedjék finom megnunkálás tekintetében a jó kertész elgereblyezett virágos ágyával. Az eke, henger, borona ismételtelen s kérleheletlenül járja be tábláinkat, míg csak oly magágy nem keletkezik, melyben minden szem vetőmag biztos otthonra talál! Inkább késünk meg néhány nappal a vetéssel, de rosszul mivel talajba ne szórjuk a drága magot.

A „Muraszombat és Vidéke“ társasága.

Vas és Zala vármegyék déli sikkja.

Irtta: Bellošes Bálint.

Az utvonall, melynek mentén fekvő területre és lakóira vonatkozóan czikkcském adatai, a Mura mellett épült stájerországi Radkersburg (magyar Regede, szlovén Radgonj) a kiinduló pontja és a Zalavármegye déli részén fekvő Alsó-Lendva*) városban a vége. Az egész utvonall nagyjában párhuzamosan fut a Murával és átvágja a vasvármegei, zalavármegyei vendek (szlovének) területének déli részét és az Alsó-Lendva környéki magyarok lakta vidéket.

Az utvonallal által átvágott terület az a sikk, melyet északról a Dobrai hegység, délről a Mura és a Windisch-Büchelekn (Slovenske gorice) a Stainz és a Mura közt a magyar határig lankásan ereszkedő ága határolnak. A sikkak körülbelül fele Vasvármegye déli, másik oldala Zalavármegye délnyugati sarkába esik. Zalavármegyének ez a legtérsebb lapja, mely a Dobrai hegység és a Muraközi dombok közt 2—3 mértföld széles, sőt Luttenberg és Baksa között még több, de a mely

sikkoság az Alsó-Lendvai háromszögalaku dombcsoportba átközik s csak keskenyebben kiséri tovább a Murát.

A Dobrai hegységparthoz csatlakozó domb-sorok legyező alakjában terjednek szét K. felé: az egyik ág északkeleti irányban haladva, a Rába jobb oldalát kiséri Ikervár és Sárvár vidékéig; más domborok a Zala, Kerka, Lendva, Kanizsa stb. völgyeit szegélyezik. Az egész dombvidéket Zalavármegyében mind nyugat-keleti, mind észak-déli irányban vonuló völgyek szedelik, melyeket mindenütt kisebb-nagyobb helységek lepnek el szűrűn.*) A Dobrai csoportnak déli lejtője határolja a fentebb említett sikit. A hegységport legmagasabb pontja Habernak (315**) Tótlaktól délre. A Lendva és a Kebele patak közü dékelet felé nyúló ága Golica major felett végződik (Kebele-hegy 202). Golica és Rédics között a sikkoság a Kerka síkjával függ össze. Az egész terület a stájer határtól Alsó-Lendva felé, tehát délkelet irányban esik.

Vas- és Zalavármegyének ezen déli részében Matyasovsky fogantatosította a földtani fölvételt. A terület — szerint — a grúzai harmadkori öblöbe tartozik, de földtanilag itt nem nagy változatosságot

mutat s majdnem kérésbe ejti a kartiózással foglalkozó geológust, miután az ott megfigyelhető lerakódások — nem tekintve az egy-két ponton talált Follisokat — kövülnélkülieknek nevezhetők s így sok helyen a pontosabb kor megállapítása eddig nem biztos; e vidéken a feltárt rétegek lerakódási ideje alatt a körülmények duzsabb szerves élet fejlődésére nem valának kedvezők.*)

Áradmányi lerakódások, homoktölörök gyakoriak.†) Dobronak és Alsó-Lendva között lösz-és kavics-terület is található. Dr. Szántó K. szerint a Sopronból Alsó-Lendvának tartó uttól keletre az egész Dunántuliban lösz gyakran fordul elő s így Alsó-Lendva vidékének is jutott belöle. K. fessz nagyobb löszfoltok vannak még Csesztregről és Mártónhelytől††) délre, valamint a Mura mellett

*) Matyasovsky J. Földtani felvételek eredménye. 1876. — A dolgozatban idezett munkák: Alsó-Lendva és vidéke. Dr. Szántó K. Földr. Közlem. (= Dr. Sz.) — Slovenska (Slovenen). — S.) Csaplovijs J. Crotoun u. Wendou. (Čs.) Pesty F. Helyneveik. (P.)

†) Agyagos homok: Alsó-Lendva, Alsó- és Felső-Lakos, Hivréz, Hármasmalton, Petesháza földje; homokos agyag: Bánya, Dobronak, Gyertyános, Hosszofalu, Radlamos, Kámaháza, Zaitkök, Völgyfalvi; homok: Kót, Kapca, Bagonya, Tessedez, Mártonhely (Martyáne), Battyánd, Hidegkút földje; Strelec, Fölöz, Bagonya gerenceságy. Egyáltalában sikk tektonikus homokos, a dombokhoz közel fekvő helyeken agyag vagy végecs.

††) Vasvármegye 1885. és 1887-ben magyarosította meg helyneviszert helybenhagyással a vend vidék községeinek neveit; zárójelben a régit is közlöm.

*) Lásd: Turisták Lapja IV. évfolyam 189. oldalán.

*) Dr. Httanfalvy J. A. Magy. Bír. Földr. II. 303.

**) Magasságok a katonai térkép szerint.

Alapított 1897.

Alapított 1897.

*** KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDAI MÜINTÉZET ***
KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Ujházi Miksa
 Muraszombat, Fő-utca 71. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett

könyvnyomdai

Nyomdai munkák
 48 óra alatt

készítetnek.

A „Muraszombat és Vidéke“

müintézetét.

Emlékalbumok.

Alkalmi ajándékok.

Képeskönyvek.

Jutányos
 árak.

Diszmvéek.

Broschürák.

Mindenemü nyomtatványok, u. m.:

Memorandumok, üzleti levélpapírok, özégkártyák, árjegyzékek, körlevelek, számlák, levélborítékok, eljegyzési kártyák, névjegyek stb. a legjutányosabb árakon s a legizlésebben készítetnek el.

Zenemüvek.

Partitürák.

Diszes kivitel.

Iskolaszerek.
Tolltartók.

Írónok.

Ímakönyvek.

kiadóhivatala.

Nyomdai munkák

48 óra alatt

készítetnek.

Könyvkötészeti =
= munkák.

Körjegyzői nyomtatványok.

Kredenz-papírok

különböző színben.

Ügyvédi és hivatalos nyomtatványok.

Üzleti könyvek.

Írodai mappák.

???

Üzleti elvem: ???

Jegyzék-naplók.

Iskolakönyvek.

Előfizetések elfogadtatnak

bármely bel- és külföldön megjelenő napl- és hetilapra, illetve havi folyóratra.

Nagy forgalom.

Olcsó árak.

Rajztömbök, rajzfüzetek.

Különböző nyelvü naptárak.

Nagy választék mindenemü magyar és német nyelvü

hasznos, mulattató és tanulságos olvasmányokban.

!Pontos kiszolgálás!

= Könyvnyomda. =

= Könyvkereskedés. =

= Könyvkötészet. =

!Pontos kiszolgálás!

